

Mestbank leert sierteelt in de praktijk kennen

Vertegenwoordigers van de afdeling Mestbank van de VLM maakten begin november een hele dag vrij om te bekijken hoe doorsnee sierteeltbedrijven zich inspinnen om de nutriëntenverliezen te beperken. Hoe kijkt de bevoegde overheid hiernaar in het licht van MAP VI?

Pieter Van Oost, secretaris AVBS

De VLM-delegatie bestond zowel uit mensen die werken rond beleid en handhaving als rond bedrijfsdoorlichting. Op het programma stonden bezoeken Erik Boterdaele bvba, Calle-Plant cv, Kristof Van Laere en het PCS.

Grote diversiteit aan systemen en mogelijkheden

AVBS maakte van deze gelegenheid gebruik om de verschillende types containervelden toe te lichten. Elk sys-

teem heeft zijn specifieke eigenschappen met voor- en nadelen, afhankelijk van de teelt. Telers vertrekken bij voorkeur van hemelwater, aangevuld met grondwater of ontsmet drainwater. Afhankelijk van de toepassing mengen telers deze verschillende waterbronnen.

Containerveld zelf is een buffer

In de azaleateelt wordt uitsluitend gewerkt met containervelden; in de boomkwekerij is dit aandeel in stijgende lijn. Naast containervelden zijn er nog tafels en betonvloeren die werken met eb- en vloedsystemen. Bij de containervelden heeft men de keuze tussen een horizontale of een verticale afwatering. Een horizontale afwatering is iets goedkoper en kent een lagere watergift. Het nadeel is dat het bovenaan de helling droger wordt dan onderaan waardoor het voor sommige teelten onderaan te nat blijft bij perioden met veel neerslag.

Een verticale afwatering wordt aangelegd door tussen het antiworteldoek en de landbouwfolie, keien, noppen of lava aan te brengen. Deze systemen zijn duurder en ideaal voor wortelgevoelige gewassen en vragen een hogere watergift.

Elk van deze systemen vangt al heel wat drainwater op in het systeem zelf, wat positief onthaald werd door de VLM. Goten, paden, voorputten, ondergrondse buizen beschikken alle over een nuttige buffercapaciteit.

Soorten meststoffen

Bijna alle siertelers maken gebruik van traagwerkende gecoate meststoffen. Deze worden tijdens het inpotten of verpotten frequent meegegeven bij het substraat (meestal doorgemengd). De hoeveelheden variëren van 1 tot een paar kilogram per kubieke meter substraat. De periode van afgifte van nutriënten varieert van enkele maanden tot zelfs anderhalf jaar. Ook dit is afhankelijk van de teelt en bij lagere temperaturen wordt er minder afgegeven. Bij uitsluitend gebruik van traagwerkende meststoffen is de uitspoeling van nutriënten eerder beperkt.

Naast deze traagwerkende meststoffen worden in verschillende teelten extra nutriënten toegediend via fertigatie. Telers werken hiervoor zeer frequent samen met teeltbe-

First Flush tegen nutriëntenverlies

Te laag voor hergebruik, te hoog voor lozing

Op 22 mei 2019 keurde de Vlaamse regering het zesde mestactieplan goed. Hierin is een specifiek actieplan voorzien voor de grondloze tuinbouw met het oog op een vermindering van de nutriëntenverliezen. In het actieplan lezen we dat het opvangen van al het drainagewater van hydrocultuursystemen (containervelden) in de open lucht een serieuze investering in opslagcapaciteit zou vereisen. Dit terwijl het verzamelde drainagewater te lage nutriëntenconcentraties zou hebben voor hergebruik als fertigatie. Toch is de lage nutriëntenconcentratie te hoog voor lozing.

Eerste neerslag opvangen

Als oplossing wordt een first flush systeem opgelegd vanaf 1 januari 2021 voor 100m³/hectare containerveld. Al het drainagewater in geval van geen of weinig regen wordt opgevangen. Bij meer neerslag wordt het eerste drainagewater met hogere nutriëntenconcentratie opgevangen voor hergebruik. Bij hevige regenval zal het drainagewater in de opslagtank een drempelwaarde bereiken, waarop het water naar het oppervlaktewater wordt afgevoerd. Op dat ogenblik zijn de nutriëntenconcentraties in het geloosde water al aanzienlijk vermindert en is de totale belasting van het oppervlaktewater verwaarloosbaar.

© P. VAN OOST

Azaleateler Kristof Van Laere legt de VLM-delegatie uit hoe hij zorgvuldig omgaat met nutriënten(recuperatie).

geleiders die op basis van substraatstaten de pH (zuurtegraad) en de EC (elektrische geleidbaarheid als parameter voor de hoeveelheid voedingsstoffen) meten. Op basis van deze analyses geven zij bemestingsadvies. Dit wordt regelmatig (vaak tweewekelijks) herhaald gedurende het groeiseizoen van de plant. VLM kon ook vaststellen dat in de wintermaanden verschillende containervelden leeg staan, waardoor in deze periode geen uitspoeling van nutriënten te verwachten valt.

Aandachtspunten

De intentie van de wetgever is duidelijk: het voorkomen van nutriëntenuitspoeling naar het oppervlaktewater. In dat opzicht was VLM aangenaam verrast dat alle bezochte telers momenteel nadenken over of bezig zijn met een investering voor extra opslagcapaciteit voor water. In vele gevallen kan dit een combinatie zijn van extra opslagcapaciteit voor regenwater dat op het containerveld terechtkomt en voor het opvangen van drainwater. Door de voorbije droge zomers nemen telers hier al spontaan initiatieven. Deze extra opslagcapaciteit kan slim ingezet worden om ook drainwater, al dan niet na filtering, op te vangen. Regen- en/of drainwater van containervelden mag evenmin rechtstreeks in de beek of in het oppervlaktewater lopen. De opvangcapaciteit van de voorputten en de pompcapaciteit

moet correct gedimensioneerd zijn zodat het eerste drainwater maximaal wordt opgevangen. De first flush hoeft dus niet gravitair te zijn en VLM aanvaardt systemen met voldoende pompcapaciteit.

In de boomkwekerij wordt in de grotere potten ook gewerkt met druppelbevloeiing. Door deze zeer precieze watergift komt weinig drainwater vrij.

Wateropvangcapaciteit vol

VLM gaf nog mee dat telers het best de mogelijkheid voorzien om rechtstreeks naar het oppervlaktewater te lozen eens alle wateropvangcapaciteit van drainwater vol zit. Op dat moment zullen er in het water afkomstig van containervelden niet veel nutriënten meer aanwezig zijn, en wordt vermeden dat de overlopen van de nutriëntenrijke drainwateropvang gaan overvloeien naar het oppervlaktewater.

Dialogoog is mogelijk

Zowel VLM als AVBS waren tevreden over de open dialoog met de bedrijfsleiders. Deze zal ons de komende jaren verder de mogelijkheid geven om met kennis van zaken van gedachten te wisselen. ■